Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2021-00570

RO Uusitalo Laura(MMM), Rönty Osmo(UM), Kytölä Tapio(UM), Hörman Ari(UM), Juvonen Siri(MMM) 20.07.2021

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.7.2021

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.07.2021

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysselissä 19.7.2021 Slovenian puheenjohtajakauden ensimmäiseen maatalous- ja kalastusneuvostoon. Puheenjohtaja esitteli kautensa työohjelman.

Hyväksyttiin neuvoston päätelmät luonnonmukaisen tuotannon toimintasuunnitelmaa koskevasta komission tiedonannosta. Ministerit korostivat luomutuotannon kasvattamisen tärkeyttä siten, että tarjonnan on oltava tasapainossa kysynnän kanssa. Jäsenvaltioiden kansalliset lähtökohdat ja olosuhteet on otettava huomioon luonnonmukaista tuotantoa kehitettäessä.

Komissio antoi katsauksen maataloustuotteiden kansainvälisestä kaupasta. Ministerit keskustelivat mm. kauppapolitiikan roolista vihreän siirtymän tukemisessa.

Muissa asioissa oli monta eläinten hyvinvointiin liittyvää asiakohtaa. Jäsenvaltiot totesivat eläinten hyvinvoinnin kehittäminen tarpeelliseksi ja että yhteisiä EU-tason säädöksiä tarvitaan. Hyvinvoinnin parantamisessa ja lainsäädännön kehittämisessä pitää edetä tieteellisen näytön ja vaikuttavuuden arvioinnin pohjalta. Muutoksille tarvitaan realistisia siirtymäaikoja sekä tuottajille taloudellista ja muuta tukea.

Muissa asioissa kuultiin myös Keski-Euroopan tulvatilanteesta sekä Kyproksen maastopaloista. Jäsenvaltiot ja komissio esittivät syvät osanottonsa.

Lisäksi muissa asioissa kuultiin Kreikan oliivisektorin ongelmista, Kroatian pyyntö tuesta korkeiden rehuhintojen seurauksena, Unkarin pyyntö tuelle mehiläissektorille sekä afrikkalaisen sikaruton tautilöydöksistä Saksassa.

Yhdysvaltojen maatalousministeri Tom Vilsack osallistui etäyhteydellä neuvoston epäviralliselle lounaalle. Lounaalla keskusteltiin ilmastonmuutoksen vaikutuksista maatalouteen ja siirtymisestä kestävämpään ruokajärjestelmään maailmanlaajuisesti.

1. **Asialistan hyväksyminen**

Asialista hyväksyttiin asiakirjan 10710/21 mukaisesti.

2. **A-kohtien hyväksyminen**

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo (10712/21)
b) Lainsäädäntöasioiden lista (10713/21)

A-kohdat hyväksyttiin.

3. Puheenjohtajavaltion työohjelma (Juvonen)
Puheenjohtajavaltio esittelee

Slovenia esitteli juuri alkaneen puheenjohtajakautensa työohjelman. Tärkeitä prioriteetteja Slovenian kaudella ovat resilienssi ja strateginen autonomia, elpyminen sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä. Maatalouden osalta Slovenia haluaa viedä yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen päätökseen. Muita maatalouden prioriteetteja ovat maaseutualueiden kehitys, maataloustuottajien aseman kohentaminen elintarvikeketjussa sekä naisten roolin parantaminen maaseutualueilla. Lisäksi keskitytään digitalisaation kehittämiseen sekä kaupunki- ja maaseutualueiden välisen dialogin parantamiseen. Slovenia korosti myös jäljitettävyyden ja alkuperämerkintöjen tärkeyttä ja kertoi edistävänsä asiaa puheenjohtajakaudellaan. Myös globaali näkökulma elintarvikkeiden turvallisuuteen ja kestävyyteen on tärkeä ja Slovenian kaudella järjestetään YK:n ruokajärjestelmähuippukokous.

Kalastuksen osalta Slovenia esitteli kolme pääprioriteettiaan. Valvonta-asetuksien hyväksyminen, kalastuskiintiöiden ja pyyntimäärien määrittely kestävän kalastuksen turvaamiseksi sekä pienimuotoisen rannikkokalastuksen kestävyys ovat pöydällä Slovenian kaudella.

Metsästrategiasta keskustellaan Slovenian mukaan lokakuun maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa. Metsien hoito sekä laittomien hakkuiden ehkäiseminen ja puutuotteiden myynti ovat tärkeitä teemoja Slovenian kaudella.

Slovenian kaudella lisäksi tärkeitä prioriteetteja ovat elintarviketurvallisuus sekä kasvien terveys ja eläinten hyvinvointi. Slovenia kertoi olevansa Euroopan gastronomian alue 2021 (Europan Region of Gastronomy 2021) yhdessä Portugalin kanssa ja toivoi, että pystyy kutsumaan muiden jäsenvaltioiden edustajat syksyllä luoksensa epäviralliseen kokoukseen. Lisäksi Slovenia esitteli Maailman mehiläispäivän, jonka tarkoituksena on pohtia ja edistää mehiläisten sekä muiden pölyttäjien tilaa.

Useat jäsenvaltiot sekä komissio onnittelivat Sloveniaa puheenjohtajuudesta sekä osoittivat tukensa työohjelmalle.

4. Päätelmät luonnonmukaista tuotantoa koskevasta toimintasuunnitelmasta annetusta komission tiedonannosta (10788/21) (Rönty)
Hyväksyminen

Puheenjohtaja totesi, että luonnonmukaisen tuotannon toimintasuunnitelmaa koskeva neuvoston päätelmäteksti asiakirjassa 10788/21 on hyväksytty alustavasti maatalouden erityiskomiteassa. Nyt asiasta käydään poliittinen keskustelu.

Kaikki jäsenvaltiot kannattivat neuvoston päätelmätekstiä, jota pidettiin hyvänä ja tasapainoisena. Luonnonmukaisella tuotannolla nähtiin olevan suuri rooli siirtymisessä kohti kestävää ruokajärjestelmää, vaikka pari jäsenvaltiota huomauttikin, että luomutuotannon lisäksi on myös muita kestäviä tuotantomuotoja. Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostui erityisesti se, että 25 % luomuala on EU-tason tavoite, johon pyrittäessä on otettava huomioon jäsenvaltioiden eri lähtökohdat ja erityiset olosuhteet.

Erittäin tärkeänä pidettiin myös sitä, että luomutuotteiden kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Kysyntää voidaan kasvattaa julkisten hankintojen kautta, ja luomuruokaa pitäisi tarjota nykyistä enemmän mm. kouluissa ja sairaaloissa. Korostettiin kuluttajien luottamuksen säilyttämistä ja heidän informoimistaan luomutuotannon eduista. Tuotiin esille myös riittävän rahoituksen ja kannusteiden tarve ja se, että luomutuotannon kehittymistä voidaan edistää myös muiden politiikoiden kuin YMP:n kautta.

Tutkimuksella on kehityksessä tärkeä rooli, samoin lyhyillä toimitusketjuilla. Monilla jäsenvaltioilla on jo tehty tai tekeillä kansallinen toimintasuunnitelma luomutuotannon edistämiseksi. Esitettiin myös huolia mm. sääntöjen yksinkertaistamisesta ja tuotannon valvonnan aiheuttamasta hallinnollisesta taakasta. Yksi jäsenvaltio kritisoi komissiota siitä, että se ei ota jäsenvaltioiden näkemyksiä riittävästi huomioon erilaisia strategioita valmistellessaan.

Suomi korosti luonnonmukaisten tuotteiden kysynnän ja tarjonnan tasapainon merkitystä ja sitä, että toimenpiteitä tarvitaan koko elintarvikeketjussa. On kiinnitettävä huomiota toimijoille ja hallinnolle syntyviin kustannuksiin ja hallinnolliseen taakkaan sekä muistettava myös tuotantosääntöjen yksinkertaistaminen. Toimintasuunnitelmassa esitetyt toimet ovat oikeansuuntaisia, varsinkin voimakas panostus tutkimukseen. Suomen kansallinen luomuohjelma on juuri päivitetty, ja ajatukset siinä ovat hyvin samankaltaisia kuin komissiolla. Suomi on jopa hieman komission tiedonantoa kunnianhimoisempi luomun osuuden nostamisessa ruokapalveluissa, joissa Suomi näkee suuren potentiaalin. Luomutuotteiden kysynnän kasvuun on vastattava saattamalla markkinoille enemmän luomutuotteita.

Suomessa on jo vuodesta 1943 lähtien toteutettu ilmainen kouluruokailu, jota kehitetään edelleen lisäämällä luonnonmukaisen tuotannon osuutta. Luonnonmukaisen tuotannon osuutta lisätään muissakin julkisissa ruokapalveluissa. Myös elintarviketeollisuuden keskeistä asemaa luomuruuan tarjontaketjussa painotetaan ja mahdollisuuksia luomukalanviljelyn aloittamiseen selvitetään.

Komissaari Wojciechowski piti neuvoston päätelmiä hyvinä. Luomutoimintasuunnitelma on yksi komission prioriteeteista. Tavoite 25 % luomualasta on kunnianhimoinen, luonnonmukaisella viljelyllä on sosiaalinen rooli ja myös markkinaorientaatio säilytetään. Kaikki toimintasuunnitelman toimenpiteet ovat tarpeen, jotta siitä tulee menestys. Jäsenvaltioiden erilaiset lähtökohdat ja olosuhteet otetaan huomioon. Komissio rohkaisee kaikkia jäsenvaltioita tekemään kansallisia toimintasuunnitelmia. Luomutuotantoa voi tukea YMP:n molempien pilareiden ja muidenkin politiikoiden kautta. Tarvitaan holistinen näkemys asiaan. Komissaari haluaa rohkaista myös pieniä ja keskisuuria tiloja siirtymään luomuviljelyyn.

Puheenjohtaja totesi, että neuvoston päätelmät on hyväksytty.

5. Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset (10784/21) (Kytölä)
Komission tiedotusasia
Keskustelu

Asiakohdan yhteydessä käsiteltiin asiakohta 6a: Kroatian tiedotusasia karjankasvatusalan tilanteesta rehukustannusten osalta.

Komissaari Wojciechowskin mukaan kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden viennin arvo oli 46 miljardia euroa, jossa on prosentin lasku viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Tuonnin arvo oli 29 miljardia euroa, 8 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Maaliskuussa viennin arvo kuitenkin lisääntyi 20 prosentilla ja tuonti 24 prosentilla helmikuuhun verrattuna. Komissio julkaisee pian vuosittaisen selvityksen vuoden 2020 kaupasta.

Chile haluaa saada vapaakauppaneuvottelut valmiiksi tänä vuonna, mutta komissiolle on tärkeämpää sopimuksen laatu kuin nopeus, komissaari totesi. Uuden-Seelannin kanssa neuvotteluja on käyty 11 kierrosta ja on päästy eteenpäin myös vaikeissa kysymyksissä. Loppusuora häämöttää tämän vuoden lopulla. EU:lle herkkiä tuotteita ovat mm. naudan- ja lampaanliha, juusto ja maitojauhe, joiden tuontia halutaan rajoittaa tariffikiintiöin. Australian sopimuksen valmistuminen vuoden loppuun mennessä on epätodennäköistä. Intian kanssa sovittiin toukokuussa vapaakauppasopimusneuvottelujen uudelleenkäynnistämisestä ja erillisen maantieteellisten merkintöjen (GI) sopimuksen tekemisestä, mutta Covid-tilanteen takia neuvotteluja ei ole vielä voitu käydä.

EU:n ja Yhdysvaltojen huippukokous 15. kesäkuuta sopi, että maataloustuotteiden lisätulleista luovutaan viideksi vuodeksi. EU haluaa jatkaa pyrkimyksiään tiivistää yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa kahden- ja monenvälisellä tasolla muun muassa maailman kauppajärjestön (WTO) uudistusten ja WTO:n 12. ministerikokouksen (MC12) valmistelujen suhteen. Yhdysvallat ja EU ovat äskettäin sopineet maatalouden avoimuuden parantamista koskevasta ehdotuksesta MC12:lle, johon mukaan on jo saatu Japani.

WTO:n 12. ministerikokous on 30. marraskuuta - 3. joulukuuta 2021 Genevessä, Sveitsissä. Konferenssin maatalouspaketin odotetaan olevan rajallinen. Mahdolliset tulokset liittyvät maatalouskaupan avoimuuteen ja vientirajoitusten purkamiseen Maailman ruokaohjelmaan liittyen. Maatalouden kotimaisessa tuessa, maataloustuotteiden julkisissa varastoissa tai vientikilpailussa ei odoteta merkittävää edistystä. EU haluaa edistää myös kestävyyskysymyksiä Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti.

WTO:n tariffikiintiöiden (TRQ) jakamisesta EU:n ja Ison-Britannian välillä Brexitin jälkeen on jo sovittu usean maan kanssa. Joidenkin maiden kanssa neuvottelut ovat vielä menossa. Kauppapolitiikassa seuraamme tarkasti markkinoita ja keskitymme olemassa olevien kauppasopimusten täytäntöönpanoon, komissaari summasi. Hänen mielestään kauppa on tärkeää resilienssin ja kasvun kannalta.

Lopuksi komissaari otti kantaa Kroatian huoleen rehujen hinnasta. Hän myönsi rehukustannusten nousseen, mikä johtuu kasvusta kansainvälisessä kysynnässä ja erityisesti Kiinan suuresta tuontimäärästä. EU:lla ei ole tulleja viljalle eikä öljykasveille eikä niitä aiota laittaa. EU:n oman viljasadon ennustetaan nousevan 288,7 miljoonaan tonniin, mikä olisi 3,7 prosenttia suurempi kuin viiden vuoden keskiarvo. Viljan hinta kansainvälisillä markkinoilla on alkanut laskea. Myös laiduntilanne on yleisesti hyvä, joskin kuivuus vaivaa paikoittain. Komissaarin mukaan tilanne karjatiloilla helpottaa, mutta komissio jatkaa rehumarkkinoiden seurantaa.

Puheenjohtaja toivoi ministerien kommentoivan suhteita Yhdysvaltoihin, erityisesti suhteessa WTO-neuvotteluihin sekä kahdenvälisten neuvottelujen nykytilaa. Lisäksi hän toivoi kommentteja YMP:n kestävyyden ja ympäristönäkökohtien vahvistamisesta ja siitä, miten välttää eurooppalaisten maanviljelijöiden asettaminen epäedulliseen kilpailuasemaan.

Kroatian mukaan karjatalous on kärsinyt sekä energian että rehujen hinnan noususta. Tuottajat eivät enää pysty ostamaan kallista rehua. Samalla lihan ja maidon hinnat ovat alentuneet. Tiukat eläinten hyvinvointiin liittyvät säännöt aiheuttavat lisäkustannuksia. Siksi pitää varmistaa, että kolmansissa maissa tuottajat noudattavat samoja standardeja kuin EU:ssa. Tarvitaan analyysi karjataloudesta. Tuottajille voitaisiin Kroatian mielestä maksaa tukea yhteisen markkinajärjestelyasetuksen artikloihin 219 ja 221 perustuen.

Suuri osa jäsenvaltioista oli samaa mieltä Kroatian kanssa naudanliha- ja maitosektorien ongelmista. Jäsenvaltiot tukivat vahvasti myös sitä, että tuontituotteilta vaaditaan vastaavia tuotantostandardeja kuin EU:ssa YMP-uudistusten julistusten mukaisesti. Vapaakauppasopimuksissa kolmansien maiden kanssa on huolehdittava myös herkkien tuotteiden suojaamisesta.

WTO-neuvottelujen suhteen jäsenvaltiot kannattivat läpinäkyvyyden lisäämistä sekä maailmankauppajärjestön WTO:n uudistusta. Sopimusta USA:n lisätullien poistosta maataloustuotteilta tervehdittiin ilolla, mutta muistutettiin, että asiaan tarvitaan pysyvä ratkaisu.

Loppupuheenvuorossa komissaari kertoi tavanneensa useita EU:n kauppakumppaneita, niin maatalous- kuin kauppaministereitä. Ensi viikolla hän osallistuu YK:n ruokajärjestelmähuippukokouksen valmisteluun, jossa voidaan edistää Pellolta pöytään –strategiaa globaalisti. EU:n standardit ovat jo pitkälle tunnettuja ja ne ovat saamassa tukea ympäri maailman. Esimerkiksi Ukraina aikoo ottaa käyttöön EU:n eläinten hyvinvointistandardeja.

Venäjän kauppasaarto on ollut erityisesti itäiselle Euroopalle haitallinen. Saksan sianlihantuottajat ovat kohdanneet ongelmia Kiinan kanssa. Jos tuonti on liian suurta ja uhkaa EU:n tuottajia, pitää komissaarin mielestä ryhtyä toimiin. Alalla on myös myönteisiä viestejä. On hyvä, että Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa on sopimus, mutta sen täytäntöönpano on ollut hankalaa. Yhdistynyt kuningaskunta on edelleen suurin vientimaa ja on vältettävä vientitilanteessa erilaisia jännitteitä.

Rehun korkea hinta on tällä hetkellä epäedullinen karjatiloille. Kun laaditte YMP:n strategisia suunnitelmia, niin hyödyntäkää eläinten hyvinvointia edistävien ohjelmien mahdollisuuksia, komissaari opasti jäsenvaltioita. Vastavuoroisuus ja tasapuolisuus kauppasopimuksissa on erittäin tärkeää. Meidän täytyy pyrkiä edistämään standardejamme kuitenkaan liioittelematta, jotta ei synny asemaamme heikentäviä kauppapoliittisia konflikteja.

6. Muut asiat

a) **Karjankasvatusalan tilanne rehukustannusten osalta** (10809/21) (Kytölä)
Kroatian valtuuskunnan tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin kauppaan liittyvien maatalouskysymysten kanssa asiakohdassa 5.

b) **Yhteinen ehdotus mehiläisyhdyskuntien terveysolojen tukemisesta kansallisten mehiläishoito-ohjelmien avulla** (10795/21) (Uusitalo)
Unkarin valtuuskunnan tiedotusasia Italian, Kreikan, Kroatian, Ranskan ja Romanian valtuuskuntien tukemana

Unkari totesi tämän olevan viides kerta viimeisen 18 kuukauden aikana, kun mehiläisten suojelu on maatalous- ja kalastusneuvoston asialistalla, mikä osoittaa asian tärkeyden. Mehiläisten joukkotuho on nähty sekä maailmanlaajuisesti että Euroopassa. Ilman pölyttäjiä ei ole ekologista tasapainoa. Biodiversiteetti sekä maataloustuotannon määrä ja laatu on tärkeää säilyttää. Mehiläissektori voi vaikuttaa tähän positiivisesti, mikäli sitä rohkaistaan parantamalla hunajantuotannon kannattavuutta. Hunajantuotannossa on vuotuisia vaihteluita, mutta viime vuosina tuotannossa on ollut negatiivinen

trendi. Unkari totesi, että tarvitaan kiireellisiä tukitoimia mehiläishoitoalalle ja pyysi komissiota vakauttamaan tilanteen. Mehiläistuottajien elinkeino on heikentynyt ja epävakaa. Ilman tulotukea ja tuen varmuutta voidaan aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia ekosysteemeihin. Kansallisissa mehiläishoito-ohjelmissa tulisi edistää nykyistä enemmän joustavuutta.

Jäsenvaltiot eivät pitäneet puheenvuoroja.

Komissaari Wojciechowski totesi, että asian oleminen jälleen neuvoston agendalla osoittaa, kuinka tärkeä asia on poliittisesti. Mehiläisten taloudellista arvoa tärkeämpää on, että ne tuottavat pölytyspalveluita. Komissaarin mukaan jäsenvaltioilla on paljon ja riittävästi joustavuutta kansallisissa ohjelmissa ja subsidiariteetti on avainelementti. Komissio ei halua toissijaisessa lainsäädännössä laatia uusia sääntöjä, vaan jäsenvaltiot voivat päättää millaisia tukitoimia ne ottavat kansallisiin YMP:n strategiasuunnitelmiin mukaan tarvearvioinnin perusteella, jotta toivottaviin lopputuloksiin päästään.

c) **Äskettäinen maastopalo, joka aiheutti vakavaa vahinkoa ympäristölle ja maatalousalalle** (10722/21 ja 10992/21) (Uusitalo)
Kyproksen valtuuskunnan tiedotusasia

Asiakohdan yhteydessä käsiteltiin myös Saksan pyynnöstä Keski-Euroopan tulvatilannetta.

Kypros kertoi neuvostolle maastopaloista: 55 neliökilometriä metsää, pensaikkoa, maatalousmaata ja kyliä paloi ja neljä nuorta maanviljelijää menetti henkensä. Mm. Yhdistynyt kuningaskunta, Israel ja EU:n pelastuspalvelumekanismi (rescEU) auttoivat. Kärsineen alueen maatalous on hyvin tärkeää ja alue on tunnettu perinteisistä laatutuotteista. Näiden tilojen tulevaisuus on nyt vaakalaudalla. Kypros laskee parhaillaan vahinkoja ja haluaisi hyödyntää solidaarisuusrahastoa ja muita tukivälineitä ml. YMP:tä. Neuvoston yhteydessä Kypros tapasi komissaari Wojciechowskin ja komissaari Ferreiran.

Saksa, Belgia, Luxemburg ja Alankomaat kertoivat rankkasateiden aiheuttamista tulvista: Saksassa 150 ihmistä ja Belgiassa 30 ihmistä on kuollut ja lukuisia on kateissa. Infrastruktuuri on pahoin kärsinyt: tulvavalleja, teitä, rakennuksia, kaasu- ja sähköyhteyksiä, digitaaliverkkoja ja kokonaisia alueita on tuhoutunut. Alankomaat arvioi, että tulvat ovat osuneet kaikkein eniten maatalousalalle ja Luxemburg arvioi, että joillakin alueilla sadot on menetetty kokonaan. Tuhojen aiheuttamia vahinkoja maataloudelle ei ole kuitenkaan vielä pystytty täysin arvioimaan. Maat pyytävät tukea ja solidaarisuutta.

Jäsenvaltiot esittivät syvät suruvalittelunsa kärsineille maille ja ihmisille. Monet jäsenvaltiot tukivat esitettyjä pyyntöjä solidaarisuusrahaston käytöstä ja tuesta. Osa jäsenvaltioista pohti, että alkuvuonna on tapahtunut useita epätavallisia luonnonilmiöitä ja ilmastonmuutoksen osuutta asiassa. Yksi jäsenvaltio totesi olevan hyvä, että asiasta keskustellaan ja kansalaiset ymmärtävät, että EU on myös solidaarisuuden unioni.

Komissaari Wojciechowski esitti syvän osanottonsa ja kertoi tukimahdollisuuksista: mm. YMP:n maaseudun kehittämisvarat, YMP:n tukien ennakkomaksut, valtiontuet, solidaarisuusrahasto ja aluetukirahasto. Kaikkia mahdollisia tukivälineitä voidaan käyttää. Kyseessä on force majeure – tilanne. Komissaari totesi, että nämä katastrofit ovat jälleen osoittaneet, että on mukauduttava ilmastonmuutokseen ja tulevaisuuden politiikkojen on oltava entistä kestävämpiä.

d) **Äärimmäisistä sääolosuhteista johtuva oliivipuiden hedelmöinnin merkittävä väheneminen** (10808/21) (Uusitalo)
Kreikan valtuuskunnan tiedotusasia

Kreikka kertoi oliivipuiden hedelmöinnin merkittävästä vähenemisestä, joka johtui äärimmäisistä sääolosuhteista. Seurauksena tuotanto on laskenut joillakin alueilla 70-90 %, mikä aiheuttaa viljelijöiden tulotason merkittävän laskemisen. Kreikka pyysi taloudellisen tuen hyväksyntää oliivinviljelijöille.

Yksi jäsenvaltio piti puheenvuoron ja tuki Kreikan pyyntöä.

Komissaari Wojciechowski totesi, että komissio ei ole saanut informaatiota oliivipuiden tuhoista, mutta hallatuhojen aiheuttamista vaikutuksista viini-, hedelmä- ja vihannesalaan on keskusteltu aiemmin tänä vuonna. Komissaari totesi, että YMP:n oliiviohjelmissa ei ole riskinhallintavälineitä, mutta maaseudun kehittämisohjelmilla voidaan tukea riskinhallintaa. Lisäksi voidaan käyttää valtiontukia sääntöjen puitteissa. Tietyin ehdoin komissio voi hyväksyä avun, jolla korjataan ilmastotapahtumien haittoja, jos niitä voidaan verrata luonnonkatastrofeihin. Komissio seuraa tarkkaan Kreikan tilannetta.

e) **Tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta "End the Cage Age"** (10343/21) (Hörman)
Komission tiedotusasia

Komissaari Stella Kyriakides esitteli lyhyesti komission vastauksen kansalaisaloitteeseen "Häkkikauden lopettaminen, End the Cage Age". Komissio on toimittanut taustatiedot asiakirjalla 10343/21. Lisätietoja on saatavana verkkosivustolta: https://ec.europa.eu/food/animals/animal-welfare/eci-end-cage-age_en

Ensimmäisessä tuotantoeläinten hyvinvointia koskevassa kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että komissio tekee häkissä pitokieltoa koskevan lainsäädäntöehdotuksen. Aloite ylitti asetetun allekirjoitusten alarajan ja keräsi EU:ssa kaikkiaan 1,4 miljoonaa allekirjoitusta 18 jäsenvaltiossa.

Komissio julkaisi 30.6.2021 oman tiedonantonsa, jossa se toteaa häkkikasvatuksen lopettamisen olevan yksi keskeisistä tavoitteista eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön tarkistamisessa, jonka komissio on sitoutunut ehdottamaan vuoden 2023 viimeiseen neljännekseen mennessä.

Komissio ottaa tässä yhteydessä huomioon saatavilla olevan tutkimusnäytön, arvioinnin sosiaalisista, taloudellisista ja ympäristöön vaikutuksista sekä kuluttajien odotukset. Nämä osatekijät otetaan huomioon määritettäessä siirtymäkauden kohtuullista pituutta ja siirtymää helpottavia tukitoimenpiteitä, koska komissio tunnistaa muutosten vaativan myös tukea. Komissio on sitoutunut hyväksymään ja toteuttamaan erityisiä tukitoimenpiteitä keskeisillä politiikan aloilla, kuten yhteinen maatalouspolitiikka (YMP), kauppa sekä tutkimus ja innovaatio, kestävän ja taloudellisesti kannattavan siirtymän helpottamiseksi. YMP:n avulla EU tarjoaa taloudellista tukea viljelijöille siirtymiseen häkittömiin järjestelmiin maaseudun kehittämispolitiikassa ja uusissa ympäristöjärjestelmissä käytettävissä olevilla keinoilla. Komissio kannustaa jäsenvaltioita käyttämään ekojärjestelmiä.

Asiakohtia e, f ja g koskeva keskustelu käytiin yhtenä kokonaisuutena julkisena keskusteluna. Keskustelu on raportoitu asiakohdan g yhteydessä.

f) **Eläinten hyvinvoinnin parantaminen kalkkunankasvatuksessa Pellolta pöytään -strategian mukaisesti** (10344/1/21 REV 1) (Hörman)
Itävallan valtuuskunnan tiedotusasia Belgian, Kyproksen, Luxemburgin, Saksan ja Slovakian valtuuskuntien tuella

Itävalta ehdottaa maaryhmän tukemana, että kalkkunoiden enimmäiskasvatustiheydestä ja mahdollisesti muista niiden hyvinvointiin liittyvistä vaatimuksista säädetään EU-tasolla. Kalkkunat ovat yleisimpiä tuotantoeläinlajeja EU:ssa, mutta niille ei ole lajikohtaisia eläinten hyvinvointivaatimuksia EU-lainsäädännössä. Itävalta ehdottaa, että uudet vaatimukset perustuisivat viimeisimpään tutkimustietoon ja jäsenvaltioiden kokemuksiin kalkkunoiden kasvatuksesta. Itävallan teettämän tutkimuksen mukaan enimmäiskasvatustiheys 40 kg/m2 olisi taloudelliset näkökohdat huomioon ottaen sopiva.

Asiakohtia e, f ja g koskeva keskustelu käytiin yhtenä kokonaisuutena julkisena keskusteluna. Keskustelu on raportoitu asiakohdan g yhteydessä.

g) Kukonpoikasten järjestelmällisen tappamisen kieltäminen munivien kanojen alalla (10670/1/21 REV 1) (Hörman)
Ranskan ja Saksan valtuuskuntien tiedotusasia Espanjan, Irlannin, Itävallan, Luxemburgin, Portugalin, Ranskan ja Saksan puolesta

Ranska esitteli Saksan ja maaryhmän tukemana aloitteen kukonpoikasten järjestelmällisen tappamisen kieltämisestä munintakanatuotannossa. Aloitteessa tuodaan esiin, että munantuotannossa lopetetaan vuosittain 260 miljoonaa kukkountuvikkoa, joille ei ole käyttöä tuotantoeläimenä markkinoiden puutteesta johtuen. Untuvikoiden lopetus ei ole eettisesti maiden mukaan hyväksyttävää ja kestävämpiä ratkaisuja pitäisi löytää myös kuluttajien ja eläinsuojelujärjestöjen mielestä. Vaihtoehtoja lopetukselle kehitetään parhaillaan kuten esimerkiksi vain naaraspuolisten sikiöiden hautominen tai jalostamalla munintalinjan kukkoja niin, että niitä voitaisiin paremmin hyödyntää lihantuotannossa.

Ranska ja Saksa ehdottavat, että komissio teettäisi vaikutusarvion kukkountuvikoiden lopetuksen kieltämisestä osana EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistusta. Arvion pitäisi sisältää myös vaikutusarvioinnin sikiöiden hyvinvointiin. Ranska ilmoitti, että se omatoimisesti kieltää kukkountuvikkojen lopettamisen vuoden 2022 alusta alkaen. Saksassa ei saa enää ensi vuoden alusta lopettaa rutiininomaisesti kukkountuvikoita, mikä edellyttää sukupuolen tunnistamista munasta tai kukkountuvikoiden käyttöä lihantuotannossa.

Asiakohtia e, f ja g koskeva keskustelu käytiin yhtenä kokonaisuutena julkisena keskusteluna. Kaikki jäsenvaltiot pitivät puheenvuoronsa, joissa yleisesti kiitettiin aiheen nostamista esiin ja todettiin eläinten hyvinvoinnin kehittäminen tarpeelliseksi ja, että yhteisiä EU-tason säädöksiä tarvitaan. Komission lähestymistapaa kiiteltiin ja puheenvuoroissa tuettiin myös Itävallan ja Ranskan esittämiä aloitteita.

Puheenvuoroissa korostettiin, että hyvinvoinnin parantamisessa ja lainsäädännön kehittämisessä pitää edetä tieteellisen näytön ja vaikutusarviointien pohjalta. Muutoksille tarvitaan realistisia siirtymäaikoja sekä tuottajille taloudellista ja muuta tukea. Muutoksessa häkittömiin järjestelmiin on otettava huomioon vaatimukset EU:n omalle tuotannolle ja kolmansista maista tulevien tuontituotteiden välillä. EU:n oma tuotanto ei saa joutua epäreiluun kilpailuasetelmaan eikä ruokaturva saa vaarantua. Alankomaat huomautti, että häkittömän tuotannon pitää koskea myös turkiseläimiä.

Suomen puheenvuorossa suhtauduttiin myönteisesti eläinten hyvinvoinnin edistämiseen tutkittuun tietoon ja jäsenvaltioiden kokemukseen perustuen. Suomi tukee komissiota sen pyrkimyksissä laatia uutta lainsäädäntöä, jolla lisätään tuotantoeläinten mahdollisuuksia toteuttaa luontaisia käyttäytymistarpeitaan. Komission odotetaan antavan kattavan ja kunnianhimoisen eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön uudistuspaketin vuonna 2023. On tärkeää, että lainsäädännön uudistukseen liittyy laaja, eri näkökohdat huomioon ottava vaikutusarvio ja että ehdotukset perustuvat viimeisimpään tieteelliseen tietoon eläinten hyvinvoinnista ja sen edistämisestä.

Suomi on jo pidempään kannustanut tuottajia investointitukien ja eläinten hyvinvointikorvauksen avulla siirtymään häkittömiin tuotantoratkaisuihin. Suomen näkemyksen mukaan on hyvin tärkeää suunnitella siirtymä häkittömään tuotantoon huolella, taata riittävän pitkät siirtymäajat sekä tukea ja kannustaa elinkeinoa tarvittavin välinein, niin EU-tason tukitoimin kuin myös esimerkiksi valtiontuen suuntaviivojen mahdollistamin tukitoimin, jotta turvataan tuottajien oikeudenmukainen kohtelu. On kohtuullista, että kun eläinten hyvinvointivaatimuksia nostetaan, tällöin myös tuottajat saavat markkinalähtöisesti paremman korvauksen tuotteistaan. Kuluttajainformaatio ja esimerkiksi eläinten hyvinvointimerkinnät ovat tässä tärkeitä työkaluja.

Suomi suhtautuu myönteisesti Ranskan ja Saksan ehdotukseen, kukkountuvikoiden rutiininomaisen lopetuksen tilalle on perusteltua etsiä vaihtoehtoja. Vaikutusten arvioinnin kautta voidaan löytää kestävällä tavalla toteutettavia menettelyitä, joilla voidaan luopua tästä eettisesti ongelmallisesta käytännöstä.

Komissaari Kyriakides totesi kuunnelleensa puheenvuoroja tarkasti ja olevan tuesta kiitollinen. Komissio tulee tekemään laajaa yhteistyötä jäsenvaltioiden ja eri sidosryhmien kanssa häkittömään tuotantoon siirtymiseksi. Siirtymäaikoja tarvitaan ja tuonti otetaan huomioon. Itävallan kalkkuna-aloitteen osalta hän totesi, ettei kaikkia lainsäädäntöongelmia voida ratkaista vuoteen 2023 mennessä. Tarvitaan priorisointia Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) tieteellisen arvioinnin ja muun vaikutusarvioinnin pohjalta. Ensimmäisen vaiheen jälkeen tarkastellaan muita lainsäädäntötarpeita esim. vielä puuttuvien eläinlajispesifisten vaatimusten osalta. Kalkkunoita koskee jo yleiset vaatimukset. Ranskan nostaman aloitteen osalta kieltää kukkountuvikkojen järjestelmällinen tappaminen, komissaari totesi kyseessä olevan vakava eettinen ongelma ja vaihtoehtoja on löydettävä.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen komission, Itävallan ja Ranskan tiedotusasiat tiedokseen ja neuvoston käyneen niitä koskevan rakentavan keskustelun.

h) Saksan ilmoitusasia afrikkalaisen sikaruton (ASF) tautitapauksista sioissa (10986/21) (Hörman)
Saksan valtuuskunnan tiedotusasia

Saksan valtuuskunta ilmoitti kolmesta afrikkalaisen sikaruton (ASF) tautilöydöksestä, jotka ovat tulleet ilmi 15. ja 17.7.2021 kolmessa erillisessä pienehkössä talous-/kotitarvesikalassa Brandenburgin alueella Puolan rajan läheisyydessä. Alue sijaitsee villisioissa jo aiemmin ilmenneiden tautitapausten vuoksi asetetuilla rajoitusvyöhykkeillä. Saksan viranomaiset ovat käynnistäneet lainsäädännön edellyttämät toimenpiteet ja epidemiologiset selvitykset ovat käynnissä.

Viron valtuuskunta ilmoitti 13.7.2021 ilmenneistä kahdesta tautitapauksesta tuotantosioissa. Alueelle on asetettu suoja-aluemääräykset ja selvityksiä ollaan tekemässä.

Komissaari Kyriakides kiitti valtuuskuntia avoimesta tiedottamisesta. ASF on vakava tauti ja uhka sikataloudelle. Kaikki mahdollinen on tehtävä taudin vastustamiseksi. Avainasemassa on tiivis yhteistyö, valvonta, villisikojen hallinta ja tiedottaminen. Komissio lupaa taloudellista ja asiantuntijatukea taudin koettelemille maille. Komissio seuraa markkinavaikutuksia ja korostaa alueellistamisperiaatteen merkitystä.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen Saksan (ja Viron) tiedotusasiat tiedokseen.

Suomen edustajat

Ministeri Leppä, ea. Kallio, Valonen, Uusitalo MMM; Fant, Hörman, Kytölä, Rönty EUE

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto kalastus (EU 17), jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), kalastus, kasvinterveys, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, jaosto metsä (EU 14), maatalouden erityiskomitea
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM